

Руслан Стецик

Христос навчав: «Будьте милосердні, як і Отець ваш милосердний» (Лк 6, 36). Ця заповідь розкриває сенс Року Божого милосердя, який проголосив папа Франциск 08 грудня 2015 р. Б. Для того, щоб краще відчуті дію Божого милосердя, потрібно навчитися самому його проявляти. І в цьому полягає сенс Божого милосердя, коли Бог у своєму Чоловіколюбстві милосердний щодо нас, а ми – в свою чергу – до оточуючих нас людей. В цьому ключі розглянемо один із способів діл милосердя, зокрема відносно неповносправних людей, про яких ми часто забуваємо або взагалі нічого не знаємо.

Нещодавно Львів, а згодом й усю Україну сколихнув випадок з хлопцем Романом з Донбасу, в якого ДЦП. Він вивозив лежачих хворих з-під обстрілів у Донецьку, потім переїхав до Львова, працював таксистом. Романа запросила журналістка на інтерв'ю до однієї з піцерій, але офіціант, побачивши в ньому «підозрілу особу», вивів його із закладу. Ця новина дуже швидко поширилась, і як наслідок – тисячі слів підтримки, бойкот піцерії, запрошення на каву від першої леді, кавування з мером Львова, і що найважливіше – поширення акції «на каву з другом». Звісно, випадок ганебний і зовсім неприємний, однак він допоміг виявити проблему, яка, на жаль, дуже актуальна сьогодні в Україні – ставлення до людей з особливими потребами.

Українське суспільство до сьогодні не може вилікуватись від радянського минулого – безбожного, лицемірного, жорстокого. Реальність прикрашалась, проблеми замовчувались, а мільйони людей вірили, що живуть в «найгуманнішій у світі» державі. Однак для цієї держави не існувало людей з особливими потребами, вони рідко коли з'являлися на вулицях, а якщо й з'являлися, то їм були не раді. Вони або все життя проживали не виходячи з дому, або потрапляли в заклади, в яких швидко помирали.

Пройшло вже 25 років після розпаду тієї страшної системи, поміж нас живуть люди з різними фізичними і розумовими вадами, створені програми для таких людей, спеціальні школи, центри. Ситуація ніби й міняється, однак чи помічаємо ми щодня їх поруч? Чи сприймаємо належно?

Від хвороб, нещасних випадків, які призводять до каліцтва, не застрахований ніхто. Зазвичай, ми не розуміємо, чому так стається, чому народжуються хворі люди, чому

стають каліками колись здорові. Катехизм УГКЦ «Христос – наша Пасха» дає нам таку відповідь: «Ще в Старому Завіті людина, вражена недугою, пізнавала свою обмеженість і відчувала, що хвороба пов'язана з гріхом. Водночас хвороба і страждання праведника могли бути нагодою виявити надію на Бога й вірність Йому (пор. Йов, Товит). У недузї людина зверталася до Бога й саме в нього благала зцілення, визнаючи перед Господом свої гріхи (див. Пс 6; 38; 102). У Новому Завіті Ісус своїми страстями та животворящою смертю надає нашим стражданям нового значення: у поєднанні зі стражданнями Ісуса вони стають засобом очищення і шляхом спасіння для нас та для інших людей» (п.463).

Чому ж люди з особливими потребами стають для нас засобом очищення і шляхом спасіння? Владика Борис (Гудзяк) називає таких людей професорами людських стосунків, адже вони не вдягають масок, не вміють будувати мурів. Вони просто щиро люблять і потребують від нас цієї любові. Вони вчать нас любити щиро і безкорисливо.

Ми щодня кудись поспішаємо, журимося своїм майбутнім, вирішуємо безліч справ, не встигаємо з усім справитися і часто просто заганяємо себе цим шаленим ритмом. Звісно, у такому хаосі важко побачити особу, яка самотня, хвора, покинута. Однак ми й не хочемо бачити страждання, ваду, неміч, бо вона лякає, відштовхує, взиває до сумління, до застанови. Не маємо часу та й бажання посміхнутися, привітатися, сказати добре слово, запропонувати допомогу... Здавалося б, звичайні вияви уваги, які важливі кожній людині, нічого особливого. Але це ж саме те особливе, чого потребують неповносправні люди. Звісно, вони потребують також і практичних, побутових, зручних до них речей – пандусів, ліфтів, засобів громадського транспорту зі спеціальними заїздами для візків. На жаль, в Україні поки що з цим доволі не просто, однак все може змінитися, якщо ми помічатимемо цих людей, вболіватимемо та підтримуватимемо їхні прохання, допоможемо відчувати себе повноцінними членами суспільства.

Виявляючи милосердя, помічаючи таких людей, знаходячи для них краплинку часу, ми відкриваємо для себе цілий світ їхнього тепла, щирості, безпосередності і глибокої вдячності. Ми справді навчимося любити, приймати особу такою, якою вона є. Бо в їхній особі ми зустрінемо Христа, який за посередництвом Святого Духа сповнює нас Благодаттю, підносячи до Царської гідності. Адже як підкреслює папа Франциск, відкриваючи Рік Божого Милосердя: «Повнота благодаті здатна перемінити серце та вчиняє його здатним вчинити настільки великий поступок, який змінює історію людства».

Руслан СТЕЦИК Особливі люди, які потребують милосердя////СЛОВО № 1 (65) 2016, с. 12-13